

Helsinki, 19. helmikuuta 2016

Ulkosuomalaisparlamentin ja Suomi-Seura ry:n lausunto sisäministeriölle

Aihe: SM:n luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (SMDno-2015-1539, SM049:00/2015)

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry kiittävät sisäministeriötä tilaisuudesta esittää lausuntonsa hallituksen esityksestä ulkomaalaislain muuttamisesta. Lausuntonamme esitämme seuraavaa:

1. Voimassa oleva ulkomaalaislaki (2004) alkaa sanoin: ”Tämän lain tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa ja oikeusturvaa ulkomaalaisasioissa. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää hallittua maahanmuuttoa.” Ulkosuomalaiset eli syntyperäiset Suomen kansalaiset ja vuoden 2003 kansalaisuuslain nojalla kansalaisuuden saaneet eivät ole nykylaissa perheenyhdistämisehtojen eivätkä toimeentuloedellytysten alaisia. Tarvearviointeja nykykäytännön muuttamiseksi ei ole.

2. Euroopan Unionin perheenyhdistämisdirektiivi ei koske oman maan kansalaisen perheenjäsenen oleskeluoikeutta. Sääntelyn ulottaminen Suomen kansalaisen perheenjäsenen oleskelulupaun ei ole EU-direktiivin vaatimus vaan olisi kansallinen valinta. Tässä esityksen perusteluissa yhdenvertaisuusperiaatteen vetoaminen on nykyisen käytännön uusi tulkinta. Ulkosuomalaisten jättämistä nykyisen ulkomaalaislain sääntelyn ulkopuolelle ei ole toisen ryhmän syrjintää, vaan perusteltua; suotuisampi kohtelu on oikeutettua erilaisten kansalaisuusryhmien suhteen, kuten tapahtuu ulkosuomalaisten lisäksi Pohjoismaiden kansalaisten kohdalla (Euroopan Neuvoston kansalaisuussopimus 1997 ja Pohjoismaiden välinen väestön rekisteröintiä koskeva sopimus 2007).

Katsomme, että syntyperäisten Suomen kansalaisten ja kansalaisuuden vuoden 2003 kansalaisuuslain nojalla saaneiden puoliset ja huollettavat alaikäiset lapset ovat suosittava ryhmä myös perheenyhdistämisessä. He ovat kielellisesti ja kulttuurisesti vahvasti Suomeen suuntautuneita, eivätkä juurikaan tarvitse kotouttamistoimia.

3. Suomen ei kannata ulottaa sääntelyä ulkosuomalaisten perheisiin myöskään vetoamalla, esitetysti, yhteiskunnan taloudelliseen kantokykyyn. Tarkoitus on, että ulkosuomalaispolitiikka tukisi yleistä maahanmuuttopolitiikkaa. Lisäksi sen tulisi kuitenkin myös edesauttaa tai tukea ulkosuomalaisten yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta ja sitoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Ulkosuomalaiset ulkomaisine puolisoineen ja ulkomaisine tai kahden kansalaisuuden lapsineen eivät ole ’ulkomaalaisia’ tai ’pakolaisia’. Lakiesityksen ensisijainen tavoite Suomen vetovoimatekijöiden supistaminen kohdistuu väärin kohdistuessaan ulkosuomalaisiin ja työperäiseen maahanmuuttoon joka parantaa työllisyysastetta, ja tuo työntekijöitä ja veronmaksajia.

4. Lakiesitys on ristiriidassa hallitusohjelman mukaisen kuvan kanssa Suomesta osan Eurooppaa, kansainvälisenä maana jossa yrittäjyys kasvaa, voimavaroja hyödynnetään ja kilpailukyky rakentuu korkealle osaamiselle. Esityksen henki on myös päinvastainen kuuden toteutusvastuussa olevan ministeriön (SM, TEM, UM, OKM, STM ja OM) *Hallituksen ulkosuomalaispoliittisen ohjelma vuosille*

ULKOSUOMALAISPARLAMENTTI

UTLANDSFINLÄNDARPARLAMENTET – FINNISH EXPATRIATE PARLIAMENT

2012-2016 kanssa. Ohjelma suhtautuu ulkosuomalaisiin suhteiden edistämisen, ei esteiden ja rajoitteiden asettamisen näkökulmasta.

5. Ulkomailla koulutuksen, työkokemusta, kielitaitoa ja suhteita kartuttanut Suomen kansalainen on oikeutettu perheeseensä Suomeen palatessaan. Nettotulovaatimus ei huomioi riittävästi sosio-ekonomista ja sukupuolinäkökulmaa; matalamman elintason maista tulevat Suomen kansalaiset, tai osa-aikaiset, matalapalkka-alojen työntekijät, opiskelijat ja kotiäidit, eivät olisi yhtä oikeutettuja perheeseensä Suomeen palatessaan kuin tulorajat täyttävät Suomessa pysyneet kansalaiset.

6. Paluumuuton syy voi myös olla ulkosuomalaisen puolison Suomesta saama työpaikka, tai perheenyhdistäminen katastrofitilannetta paetessa. Perheenyhdistämisen ehdollistaminen avioliiton tai muun vakinaiseksi katsottavan suhteen vähintään kahden vuoden kestoon rajoittaa yksityiselämän suojaa. Vaatimus perheenyhdistäjän ulkomaisen puolison ja huolettavien lasten jäämisestä ulkomaille hakemuksen jättämisestä aina päätökseen asti on myös väärä viesti.

7. Ulkosuomalainen on ulkomaalaisista perheenjäsenistäänkin huolimatta kotiin tuleva paluumuuttaja. Suomalaisten yksityinen, ammattiin ja opiskeluun perustuva kansainvälinen edes-takainen liikkuvuus lisääntyy koko ajan. Suomi ei voi eikä sen kannata taistella tätä kansainvälistymistä vastaan asettamalla rajoitteita joiden pääasiallisena vaikutuksena tiedetään olevan esityksen ennustama ulkoasiainhallinnon ja maahanmuuttohallinnon työmäärän kasvu ja kielteisten päätösten kasvu.

Vetoamme sisäministeriöön, ettei lakia sovelleta Suomen kansalaisen ja pohjoismaan kansalaisen perheenjäsenen oleskelulupa- tai perheenyhdistämishakemukseen.

Paula Selenius
toiminnanjohtaja
Suomi-Seura ry.

Sini Castrén
parlamenttisihteeri
Ulkosuomalaisparlamentti